

هنر منبت کاری

پادشاهان ایران از قدیم وسیله‌ی مهرهای استوانه‌ای که به طرز هنرمندانه‌ای حکاکی میشد، فرمانهای لازم را صادر می‌کردند و علامات و سمبل‌هایی نیز به مناسبت امور مختلف بر روی این مهرها حک می‌کردند.

گرچه تعداد زیادی از این مهرهای حکاکی شده‌ی مربوط به آریاها و قبل از روی کار آمدن شاهنشاهی هخامنشی موجود است، ولی متأسفانه از مهرهای دوره‌ی هخامنشی زیاد به دست نیامده است. تعدادی از مهرهای این دوره موجود است که از روی آنها می‌توان به چگونگی هنر حکاکی و دقت و ذوق هنری آنها پی برد.

مهرهای اورارتویی و هخامنشی از نظر ظرافت و هنر حکاکی در حد اعلا‌ی زیبایی است. هنرمندان ایرانی با ذوق و قریحه خاص خود، سنگهای عتیق و زیبای الوان برای حکاکی انتخاب کرده و صورتها و اشکال مورد نظر را به طور برجسته بر روی عتیق حکاکی و تراشکاری می‌کرده‌اند.

پروفسور پوپ می‌نویسد: «اساساً باید گفته شود هنر حکاکی عتیق و سنگهای قیمتی دیگر مانند لآزورد و قان داش به چند هزار سال قبل از هخامنشی میرسد و ایرانی‌ها، قرن‌ها قبل از به وجود آمدن دولت هخامنشی این هنر را ابداع کرده و به کار می‌برده‌اند.»

همین دانشمند در جای دیگر رسماً اعلام می‌کند: سبکی که به غلط و اشتباه یونانی می‌منبت خواندند امروز اصلاح شده و آن را نمونه‌ی هنر هخامنشی می‌دانند و در واقع یونانی‌ها در حکاکی و مهر سازی مقلد هخامنشی‌ها بوده‌اند. پروفسور پوپ این نظریه را جهت بطلان گفته‌های قبل که اصرار می‌شد به نحوی هنر دوره‌ی هخامنشی را ماخوذ از یونان بدانند آورده است.

از آثار مختلف، نمونه‌های بسیار زیبایی از هنر حکاکی و نقاری مربوط به هخامنشیان، مانند سکه‌های دریک (داریک) به دست آمده است.

حکاکی این سکه‌ها نشان می‌دهد که استادان حکاک، با شیوه‌ها و سبکهای مختلف این هنر آشنایی داشته و آموزش‌ها و فنون لازم را کسب کرده‌اند.